

LXXII.

B e t æ n k n i n g

over

**Forslag til Lov om Erstatning til Statskassen af Halvdelen af Expropriations-
udgifterne ved Jernbaneanlæg i Thyen og Jylland.**

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 1ste Mai 1868.)

Samtlige Udvalgets Medlemmer erkjende, at navnlig efter de stedbundne Forhandlinger om de i indbeværende Samling vedtagne Love af 24de ds. angaaende Jernbane- og Havneanlæg i Jylland, har Statskassens Krav paa Erstatning for Udlæg ved Expropriationer i Henhold til § 5 af Loven af 10de Marts 1861 erholdt en saadan fornøyet og forsøget Styrke, at der ikke kunde være Anledning for Udvalget til nærmere at undersøge, om der forøvrigt kunde ansøres Grunde for i det Hele at opgive Spørgsmaalet om Erstatning for Expropriationsudlægene, eller i alt Fald for indtil videre at udsætte Sagen.

Men naar Erstatningsagen nu skal gjenemføres, saa erkjendes det ogsaa, at de Banfæligheder, som det til enhver Tid vil have nøie at afveie „den Nytte, som de forskjellige Egne komme til at drage af Anlægene“, i højeste Grad forsøges ved den Omstændighed, at en betydelig Deel af de jydskke Baner endnu ikke er endelig afstukken. Og selv om alle Banelinier vare nøie bestemte, vilde det formeentlig alligevel være umuligt efter nogen almindelig Regel at angive Egnenes forholdsvisse Fordele ved Anlægene, og det navnlig, fordi det paa Grund af Landsdelenes høist forskjellige Bestaffenhed er en høist forskjellig Art af Nytte, de ville have. Den Tanke, som synes at ligge nærmest, at Graden af Nytte paa en eensartet Maade maatte staae i Forhold til Jernbanens Nærhed, vil navnlig i det Enkelte vise sig fuldkommen

uholdbar. Naar man til Exempel sammenholder den nordvestlige Deel af Jylland (Thisted Amt) med Egnen omkring Grenaa i Randers Amt, saa er det indlysende, at medens sidstnævnte ingen væsentlige Fordele vil have af de nuværende Jernbaner, saa blive disse navnlig som Udførselsmiddel for Dvæg af stor Betydning selv for fjerne Dele af førstnævnte Amt. Paa lignende Maade ville andre Regler til en almindelig Ordning, som kunde opstilles, ved en nærmere Undersøgelse vise sig ganske uhyldgjørende. Udvalget er derfor kommet til samme Erkjendelse som Regjeringen, at Ordene i § 5 af Loven af 10de Marts 1861, „de Egne, som nærmest komme til at drage Nytte af Banerne“, kun kunne bringes til Udførelse paa et meget bredt Grundlag, hvad forøvrigt ogsaa deres vage Affattelse giver al Anledning til. Efterat den jydskke Halvø ved de iaar vedtagne Love for alle sine Hoveddele bliver omfattet af Jernbanenettet, saa synes det ganske naturligt, hvad man i 1861 ikke kunde tænke paa, at lade den provindsielle Inddeling tjene som Hovedgrundlag for Erstatningspligten.

Ikke bestomindre har Udvalget troet, at man burde komme den oprindelige Tanke noget nærmere end Lovudkastet ved at indrømme deels Tritagelse deels Lempelse for saadanne Egne, hvor utvivlsomt lidet eller ingen Fordeel vil spores. Regjeringsforslaget har allerede betraadt denne Vej ved at undtage de Kjøbstæder, der ikke berøres af Banerne. Udvalget formener,